

Прилог

ПРИМЕНА ПРОГРАМА ONENOTE У ОБРАЗОВАЊУ

У претходном тексту смо започели причу о Office 365 платформи у образовању (можете га прочитати у: *Иновације у настави*. 2016/2, 127–131: http://www.inovacijeunastavi.rs/wp-content/uploads/Inovacije2-16/12_Stevic.pdf). Да подсетимо, Office 365 је скуп веб-сервиса које компанија Мајкрософт (Microsoft) нуди као комерцијални производ у виду различитих пакета које продаје по различитим ценама, с тим да образовне установе широм света имају могућност да, уз једноставну регистрациону процедуру, добију на бесплатно коришћење један од понуђених пакета. Или да, уколико се укаже потреба, по сниженим ценама докупе све оне Office 365 функционалности које су у комерцијалној понуди знатно скупље.

Главне компоненте Office 365 пакета су иницијално били *Exchange Online* као имејл подсистем, *SharePoint* као подсистем за колаборацију и *Skype for Business* као подсистем за гласовну и видеокомуникацију. Током година, пакету су додавани сервиси и подсистеми који побољшавају и платформу, а истовремено и колаборацију компанија и установа које ту плат-

форму користе. Идеја је била да се програми који постоје у класичном Office пакету, који се инсталира на рачунар, на неки начин интегришу са Office 365 платформом.

У овом тексту ћемо се бавити једним програмом који је прошао кроз такву интеграцију, а то је *OneNote*. Додуше, из мало специфичнијег угла. *OneNote*, као програм који је део класичног Office пакета, прилично је стандардан софтвер који постоји већ више од десет година, те се нећемо превише бавити његовим могућностима. Уместо тога, осврнућемо се на његове могућности на пољу примене у едукацији и на побољшања на пољу онлајн колаборације, који су током година допринели да *OneNote* буде један од незаменљивих алата када је у питању организовање материјала у дигиталном облику.

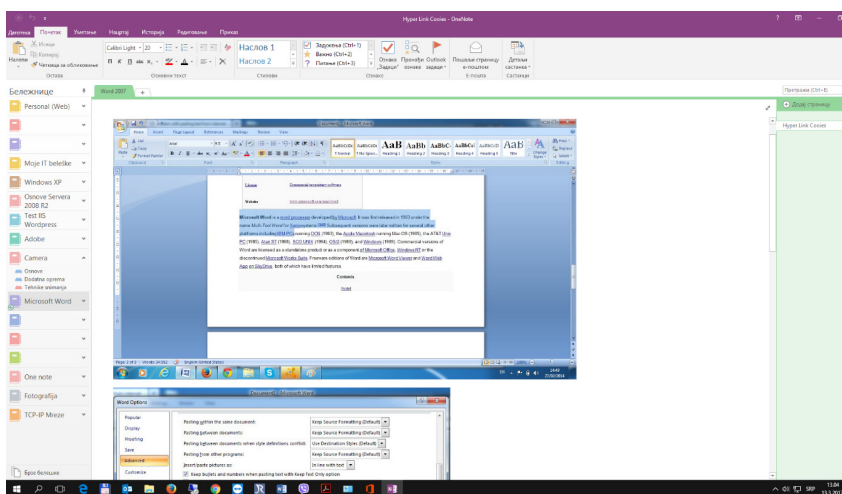
OneNote као део Microsoft Office пакета

OneNote је направљен као апликација која ће бити сушта супротност *Microsoft Word*-у, као апликација која ће се користити за креи-

рање неструктурираних документа, било да су то идеје, белешке са састанка или часа, исечци веб-страница, фотографије са додатним објашњењима... Укратко, да то буде програм попут бележнице – што једноставнији, а опет, да олакшава свакодневне активности у дигиталном животу, биле оне пословне или приватне, као што су ствари које треба урадити, подсетници, бројеви телефона, адресе и слично. Углавном ствари које се баш и не могу категорисати, а за које процесори текста нису прикладни. Наравно, идеја је била да такав софтвер мора бити лак за коришћење – да корисник не мора да кликне десетак пута пре него што нешто забележи, већ да све буде доступно непосредно по отварању програма.

Програм је организован тако да су вам белешке доступне одмах по његовом отварању. На левој страни екрана се налазе бележнице, које садрже одељке, а они садрже странице, као што можете видети на Слици 1.

Већ сам поглед на интерфејс програма говори колико је рад у њему једноставан и неоптерећујући за корисника. Сваки пут

Слика 1. Кориснички интерфејс програма OneNote.

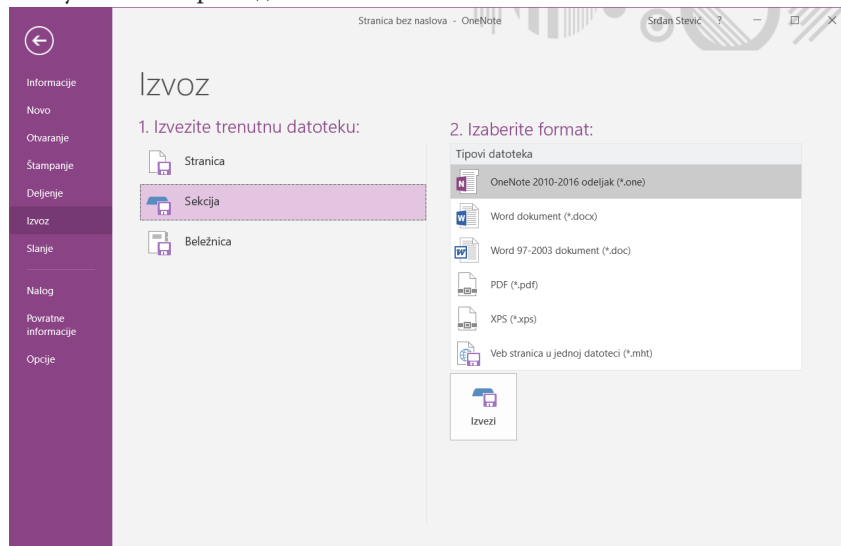
када пожели да направи брзу текстуалну белешку, снимак екрана или аудио-белешку, то може урадити са лакоћом, без бојазни да ће му коришћење програма одузети време.

У прилог брзини, треба споменути да је кључна разлика између овог и осталих програма Office пакета то што, када нешто запишете, није потребно да то и сачувате! Самим уносом текста, слике или аудио-снимка у *бележницу*, садржај је аутоматски сачуван. Веома погодно када је потребно брзо хватање белешки, на пример, на консултацијама или часу.

Након што је корисник направио белешку, може је врло лако поделити са осталим ђацима или колегама. У програм је уграђен модул који омогућава извоз појединачних страница, одељака или читавих бележница. Ставке се подразумевано извозе као *OneNote* датотеке, а извоз је могућ и у Word или ПДФ формату датотека, или у виду веб-странице, за случај да прималац не поседује Office пакет или да не

користи сопствени рачунар (Слика 2).

Уколико је потребно да више корисника/ђака сарађује путем интернета, могуће је жељену бележницу делити са другим корисницима, уз могућност да неким корисницима дате опцију уређивања бележнице, док ће неким бити омогућен само преглед.

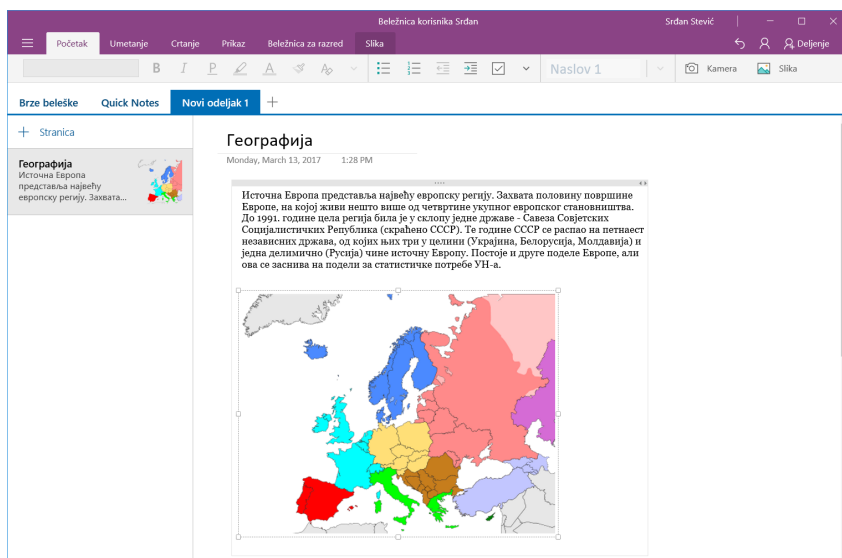

Слика 2. Могул за извоз бележака.

Искуство је показало да је ђацима опција *слање* једна од најкориснијих, јер омогућава да, уз свега неколико кликова, креиране белешке пошаљу друговима из одељења, било да се одлуче за слање бележака као имејл поруке, прилога имејл поруке или прилога у ПДФ формату. Уколико корисник одржава и сопствени блог, нови текст је могуће објавити директно из програма *OneNote*, избором опције *пошаљи на блоџ*.

OneNote као бесплатна апликација

OneNote у верзији 2016 је део Office пакета који се плаћа. Уколико корисник на свом рачунару или лаптопу поседује Windows 10 оперативни систем, могуће је инсталирати базичну *OneNote* апликацију, која се претходно преузима из Продавнице апликација. Потребно је само уписати школски Office 365 налог, након чега ћете моћи да ски-

Слика 3. Кориснички инџерфејс десилајној програма OneNote.

нете и ову, али и друге апликације коју су тамо доступне.

Бесплатни OneNote (Слика 3), што се тиче доступних опција, знатно је сиромашнији у односу на стандардну верзију, али морамо напоменути да су све важне и најчешће коришћене опције и даље ту – подела на *бележнице*, *одељке* и *странице*, уметање слика и табела, других датотека, а могуће је и цртање, као и у класичној верзији програма.

Ова верзија се може користити на скоро свим платформама, било да су то рачунари, таблети или мобилни телефони.

OneNote Online

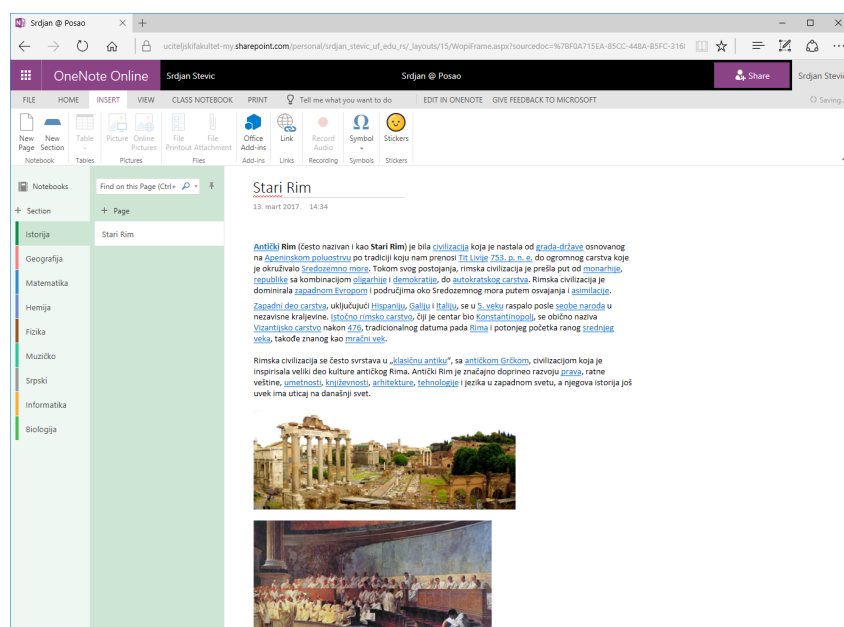
Постоји и трећа верзија овог програма. Она је по опцијама сиромашнија од стандардне верзије, али се у пракси често дешава да је важнија од ње. Наиме, OneNote Online је веб-верзија овог програ-

чи да ђак може отворити OneNote на било ком рачунару или паметном телефону и приступити белешкама које је креирао. Заправо, он је један од четири Office програма која су прошла трансформацију из класичног у веб-окружење – осим њега, у истом окружењу су нам доступни и Word, Excel и PowerPoint.

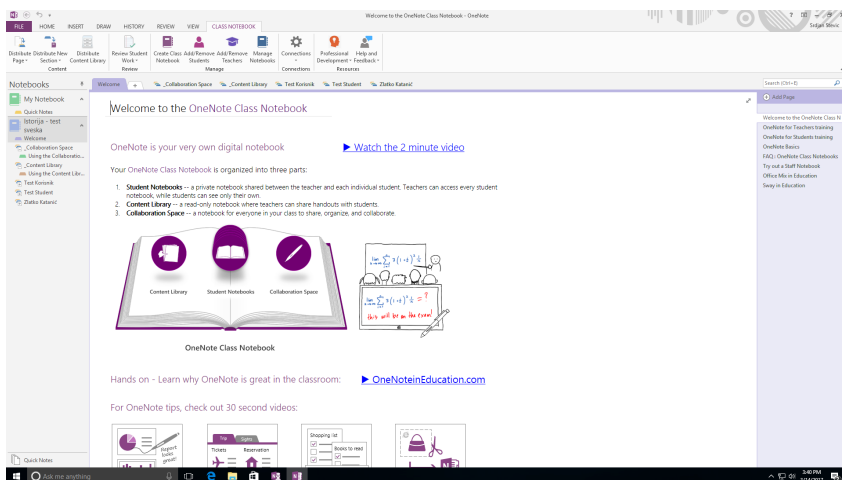
У овој верзији програма се такође могу креирати белешке, уз коришћење доброг дела алата и команди доступних у стандардној верзији, као што се може видети на Слици 4.

Да ли користити OneNote у настави?

Предности програма OneNote у поређењу са осталим софтверима су изражене по више основа. Прва и најважнија карактеристи-

Слика 4. Кориснички инџерфејс програма OneNote Online

Слика 5. Изглед OneNote Class Notebook-a, наставнички њрофил

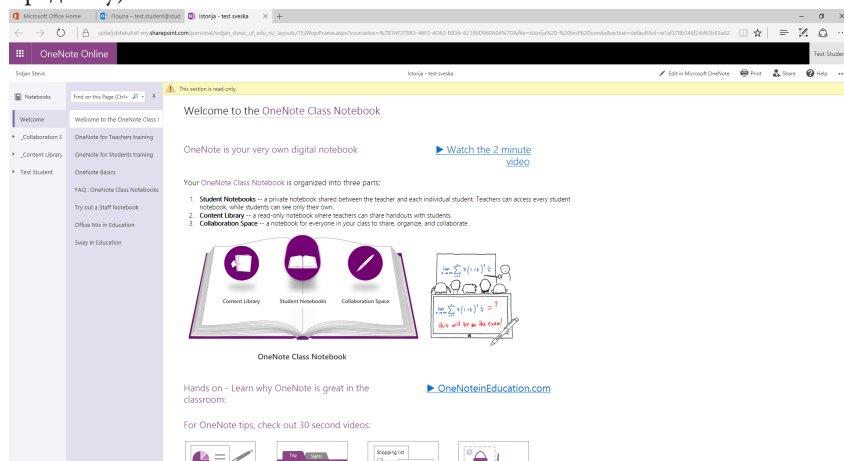
ка је то што га је могуће користити као стандардну апликацију, попут било које друге апликације која се инсталира на рачунар, затим то што је једна верзија апликације доступна потпуно бесплатно на рачунарима и лаптоповима и мобилним телефонима, и што постоји онлајн верзија која, иако са мање функција, обавља сјајан посао када је реч о креирању белешки и приступању им са било ког места и са било ког уређаја.

OneNote Class Notebook

Узевши све наведено у обзир, логично се намеће да се *OneNote* у приличној мери може искористити за организацију наставе у одељењу путем интернета. *ClassNotebook* је подсистем Office-a 365, који се ослања на *OneNote* апликацију, и може се искористити за организацију часова, задавање и оцењивање домаћих задатака, дистрибуцију наставних садржаја.

Коришћење *Class Notebook* подсистема је у великој мери појед-

ностављено. На почетку, потребно је да наставник креира свеску са називом предмета. Свака свеска се подразумевано састоји од три секције – *њрофил* за сарадњу (у којој ће ученици и наставници сарађивати), *дидлиотњека* садржаја (путем које наставник својим ученицима доставља наставне материјале) и *сињудентска свеска* (приватни простор за сваког ученика понаособ који је придружен предмету).

Слика 6. Изглед OneNote Class Notebook-a, ученички њрофил.

Уколико је потребно, наставник може додати додатне наставнике за дати предмет. Уколико није, наставник може почети са додавањем ученика који ће бити чланови управо креиране свеске. На послетку, наставник прихвата подракумевани садржај радне свеске коју ученици добијају (*матњеријале, разредне белешке, домаће задатње, квизове*) или приступа додавању нових садржаја. На крају, сви ученици путем имејла добијају обавештење да су постали чланови *Class notebook*-а који је њихов наставник креирао.

Наставник има могућност прегледа свезака сваког ученика понаособ (Слика 5), док ученици виде само сопствени садржај (Слика 6).

Уместо закључка

Ово је био кратак преглед верзија програма *OneNote* и њихових функционалности. Детаљнији приказ би захтевао знатно више времена и простора, али се усуђујемо рећи да нема превелике потре-

бе – *OneNote* је прилично једноставан. Довољно је почети са његовим коришћењем, а доступне опције ће се саме нудити корисницима и за врло кратко време се може постићи завидан ниво познавања програма, у свим његовим варијететима. За више информација можете посетити: <http://OneNoteineducation.com/>. За крај би ваљало напоменути да се на овај начин решава кључно питање колаборације – складиштење докумената на једном месту. У при-

казаним примерима, сва докумен-та се налазе у *клауду* и могуће је приступити им са било ког места, у било које време – потребно је само имати интернет везу. На илустрацијама је дат приказ корисничког интерфејса програма *OneNote* – намерно смо одабрали да интерфејси буде различити, то јест на различитим језицима. За Microsoft Office су доступни језички пакети који омогућавају да промените интерфејс са подразумеваног ен-

глеског, на нашу ћирилицу или латиницу, па је могуће изаћи у сусрет ученицима који се не служе тим језиком. Када се све то узме у обзир, *OneNote* представља изузетан софтвер за колаборацију и била би штета да остане неискоришћен у школама и на факултетима.

Срђан М. Сивевић
Универзитет у Београду,
Учитељски факултет